

Ese de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, cand o oala intr'ega, cand numai diumetate, adeca dupa momentul impregiarilor.

Preții de prenumerațiune:

pentru Austria:	
pe an intreg	8 fl. a. v.
" diumetate de an	4 " "
" patratu "	2 " "
pentru Romania si Stralnetate:	
pe an intreg	16 fl. v. a.
" diumetate de an	8 " "
" patratu "	4 " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespundinti a-l nostri, si d'adrepul la Redactiune: **Josefstadt, Langeasse Nr. 43**, unde sunt a se adresa si corespundintile, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau speditura cate vor fi nefracate, nu se vor primi, era oel anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interes privat — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetitile se fac cu pretiu soadiut. Pretiu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa.

Viena 29 aprilie/11 maiu 1867.

Informatiunile unoru d'arie de Viena ni marturisescu despre amenarea incoronatiunei Imperatului cam paua la 10 iuniu, necesitata fiindu acesta amenare de unele lucrari pregatitorie, ce diet'a va trebui se le finisca pana atunci.

Nesmintitu ca intre aceste lucrari e intielasa si afacerea croata, caci diploma inaugurala are se vorbesca si despre Croatia, — dar de alta parte e securu ca neci in casulu necesirei contielegerei cu Croatia, incoronatiunea nu se va impedece. Deci amenarea nu e impedece.

In siedinti'a dietei croate de la 9 l. c. ablegatulu Racky facu propunerea: In a. 1848 a incetatu ori-ce legatura a Fiumei cu Ungaria. deci se se face unu protestu solenu contra amestecarei ministeriului ung. in afacerile Fiumei, precum si contra representarii Fiumei la diet'a din Pesta. Propunerea s'a primitu. Ablegatulu den Fiume d. Verneda vol se vorbesca in limb'a sa nationala, in cea italiana, dar aci croatii imitara procedur'a magiariloru fatia cu Macelariu, incepura unu scomotu, si d. Verneda fu silitu se taca. Dupa acesta scena tuti-trei ablegatii den tiune paresira sal'a dietei. — Precum scimu, acesti ablegati dupa alegerea lor au voitu se marga deadrep-tulu la Pest'a, dar din partea guvernului li s'ar fi datu de preceptu ca ei vor face asta data siervitiu mai bunu causei ung. mergendu — in locu de Pest'a — la Zagrabia, unde se se alature partitei unioniste. Ablegatii ascultara si venira a provocá scen'a de sus. Se afirma ca si acum'a banulu li-a consiliatu se mai remana in Zagrabia.

Maioritatea comisiunii dietei croate pretinde paritate deplina fatia cu Ungaria, si de aci e punctulu lor de manecare in redigerea diplomei inaugurale. Minoritatea (unionistii) in frunte cu Zivkovicci vre se partecipe la diet'a unguressa dar numai sub conditinni cari se garante autonomi'a si integritatea Croatiei.

In fine este si unu proieptu separatulu ablegatului Perkevacz, care cere a nu se luá la desbatere pregatirile de incoronatiune, pana ce nu se va raspunde la dorintile legali ale natiunei esprese in representatiunile si adresele dietei den 1848. —

Cestiunile esterne si-schimba fatia amenintatioria. Conferinti'a de Londra in caus'a Luxemburgului, tienendu joi'a trecuta o siedintia, a regulatu cestiunea despre garantia, catu s'a invoitu si Angli'a. Lordulu Stanley inca a dechiaratu in parlamentulu Angliei ca nu pote fi tema cumca conferinti'a nu va deslega cestiunea deplinu. Luxemburgulu se va neutralisa, Prusii se vor retrage din fortaratia in decursulu terminului ce se va induce in conventiune. Pentru venitoriu nu va fi iertatu a tiené in Luxemburg armata mai multa de catu cea necesaria pentru limiscea si securitatea publica.

Pentru siedinti'a de astadi (sambeta) a remasu redigerea conventiunei,

care apoi se va subscrie de respectivele poteri.

Daca vom crede d'ariului „La Prsse.“ intentiunea Franciei, cu totu scomotulu armeloru ce-lu facu, n'a fostu de catu ca ori prin diplomatia ori prin resbelu se scota pre d. Bismark din Luxemburg, care nu voia a se retrage de-felu. Findu ca acum'a s'a invoitu la retragere, Franci'a se multiamesce, caci ea n'a doritu a-nessarea acelu ducatu micu cu titlulu de mare.

Asemene splicari de intentiuni paru cam grabite. Conferinti'a nu e inca gata, si „Corr. fran.“ dice: „Doua pareri sunt la Paris, un'a o representa diplomat'a straina care crede in pace, alt'a e a personeloru ce stau aprupe de guvernulu si cari credu in batalia.“

Scolile nostre in Transilvania.

III.

(Urmare.)

A doua epoca a prunciei cuprinde in sine anulu alu 4, 5, 6 si la cei mai slabuti si ala 7-le anu. Acum'a copilulu este stepanu pentru misicariile sale si desteritatea in limba a crescutu insemnatu, creerulu se afla inca totu in crescere si cere o mare crutiare. Despre o pedepsa prin bataia nu mai pote fi vorba daca nu s'a neglesu epoca precedinta. Numai iubirea copilului catra parinti, invetatori, educatori, precum si sentiulu si mintea au se se utilizeze inca ca medilocu de educatiune. Daca copilulu nainte si-petrece forte bine jucandu-se si singuru cu jocariile sale, si se pote educa pentru sine senguru, este aretatu in epoca acesta a continua educatiunea cu mai multi copii la olalta. Firesce ca cu copii bine crescuti seu sub mare priveghiare. Dreptu aceea in statele cultivate mai alesu in Germania intra acum copiii in asiá numita gradina de scola (Schulgarten) fundata de Frubel si aci se joaca sub priveghiare buna era parintii si canta de treburi.

Educatiunea fisica se reduce si in epoca acesta a supra misicariiloru diferite mai vertosu a capului si organcloru vorbirii, ca se nu se dede copiii la nisce neravuri nepotrivite, se nu balbaie: strijnésca cu dintii; a supr'a aplecarii la curatienia, rendu si punctualitate in tote ale sale.

Educatiunea spirituala in catu ea atinge cultivarea mintii are se se tiernuresca numai la cultivarea sentiuriloru, precumu si la o mai lunga pironire a *atentiumii*; inse se preincepe si cu intrebuintiarea impresiuniloru sensitive, adeca a produce in creeru icone de obiecte naturale si astfelu a invetia copilulu se cugete inse la acesta activitate a spiritului se se ia bine in bagare de sema si constitutiunea trupesca a copilului; caci incordarile pre mari ale creerului potu duce la bole de creeru si slabitiune de spiritu. Voi'a se pote intarf totu mai tare prin invingerea greutatiloru, frica si impregiariri neplacute. Dar a speria copiii este forte reu; caci spaim'a aduce temere si acesta face pecopilulu lasiu si fatariu. Firesce ca voi'a trebuie formata pentru esercearea binelui, pentru fapte de iubire omenesca. Mai usioru pote patimi in epoca acesta sentiulu din lontru si'n *anima* o educatiune intorsa, daca adeca activitatea sensitiva a creerului se destepa si sustiene cu multa ingrigire, fara ca totodata se ingrigimu si de desteptarea mintii si a voiei. Unii cugeta ca prin acesta voru produce omeni plini de sentiaminte, si ei formeza omeni sentimentali, fantasti, cari nu sunt pentru vointia practica, nici sunt ia staro a se ajuta si consulti insisi pre sine, seu a da altor'a consiliu intieptu. Tocmai asiá de stricatoriu pote fi

pentru copii daca prin dese povesti desprehoti, uriasi, ursitorie, priculici se desvolta nenatural-minte fantasie a lor, si anim'a se face sensibila pentru concepte de romantie si de superstitiune. Din contra acum'a se pote, si trebui se se puna unu fundamentu firmu pentru adeverat'a *relegiositate* si *moralitate* prin desvoltarea sentiului de onore (nu de ambitiune) si de consciinta, din care celu d'antaiu silesce pre omu se face bine si dreptu fara nici unu scopu lateralu si egoismu, numai din propri'a stimatiune, era celu de pe urma face pe omu a fi judecatoriu nemituitu. Pestalozzi dice: cauta a tiené anim'a tinera in natural'a ei caldura de vietia; numai in ea dar nu la scelpirea lampei de sentintie morale se desvolta mugurele bunului. Lucra naintea copilului si in contra lui dupa acele dispositiuni ce ai dori se produci si in elu. Pune-te catra elu in astfelu de relatiune ca se te iubeca si se ti se increda cu totulu. Copilulu trebuie mai departe ingrigitu ca se nu converseze si se nu se joce cu copii mai mari cu neravuri rele, stricate, caci Plutarh dice: conversarea cu cei nemorali si rei ciunéza copilulu; precum nimeritu dice proverbialu: cine locuiesce la uлогу, acela invetia a schiopá.

Gresielele ce se facu in etatea acesta sunt: mancarea nepriinciosa (multa pane negra, picioici seu cartofi, zaharicale, vinu si alte spiretuose, cafe, teiu si aromate), mancarea neregulata, lingoria; imbracamintele pre usiorie in receala, petrecerea indelungata scra, mai vertosu in locuri publice; vorbirea falsa, incarcarea cu jocuri, ingaduint'a la necuratienia.

Din etatea acesta trece copilulu in etatea *fecioresca* seu *fecioria*, care tiene de la anulu alu 7 pana la 14—16, adeca de la schimbarea dintiloru pana la pubertate, si fiindu ca acum'a au pruncii se marga la scola, etatea acesta se numesce si *etatea scolei*. In etatea acesta educatiunea are se fie fisica, spirituala si morala. La acesta din urma are se se puna fundamentu prin dedare si se se inobileze prin minte. Ea are se fie asemenea pentru ambele sece. Educatiunea fisica trebuie indreptata intr'acolo ca se se cultive capacitatea miscarii, si pentru ceea ea are relatiune atatu la mersu si la tienera in diferite miscari (la jocu, gimnastica, inotare) catu si la limba, cantu, scriere, desemnare, zugrafie, si la tractarea mehanica a instrumenteloru. Mai departe educatoriulu are a se ingrigi acum'a pentru desteptarea sentiului de curatienia, de ordine buna si de punctualitate. Spre acestu scopu si pentru ca copilulu se pote deveni si la dresi caro desteritate in cele de comunu lucruri si ispravu, are copilulu a se servi insusi pre sine neaflandu tote gata si indemana. Copilulu care numai prin ajutoriulu altui'a si implinesce lipsele, se face mai tardiu omu neindemanaticu, nepracticu, neindependentu. Cu deosebire trebuie dedatu copilulu la curatienia trupului prin scalda in riuri, prin spalarea trupului intregu, era mai vertoru prin grigirea perului si a unghiiloru, precum si a vestmentului.

Educatiunea spirituala fie ea a casa la parinti seu in scola la invetatoriu are se se indrepte dupa urmatorele regule: 1. Ea are se se continue amesuratu dispositiunei trupesci si insusirei (nutrirei) creerului capului. 2. Se se gradueze (uitare si durare) numai cu incetulu. 3. Se se observeze o potrivita schimbare in activitatea spiritului. 4. Dupa ori ce incordare a spiritului se se de unu repausu creerului. 5. In-sasi activitatea creerului se se destepa mai antaiu prin impresiuni sensitive (invetamentu, intuitiune) si dupa aceea se se perfectiuneze tocmai asiá si in directiunea animei si a voiei precum si a mintii prin eserceare (dedare). 6. Drepta cultivare a mintii cere inse cu multu mai putienu cultivarea memoriei si a fantasiei, de catu potrivit'a desvoltare a facultatii de conceptu, de judecata si de incheiare, adeca a facultatii cugetatorie. Prin urmare, de la o scola intocmita amesuratu naturei, avemu se ceremu ca ea se ia o drepta privintia nu numai a supra *pro-*

speritatii spirituali, ci si corporali a scolari-loru; se se ingrigeca in scola de aeru bunu, curatu, potrivitu caldu, prin acirisire (deschiderea ferestreloru si a usiici nainte de scola si dupa scola) curatienia, incaldire (cerendu trebuint'a); se priveghieze ca naltimea scauneloru si a meseloru se fie potrivita si corespundatoria marime copiloru; ca oenii se fie crutiati, adeca se nu fie intorsi intr'acolo de unde vine lumina mare scilpitorie; ca copiii se nu siada pre lungu mai vertosu in situatiune drepta, fara a se sprionu, se nu ia tienera falsa la siedere, scriere, cetire, se nu tiena cartea pre aprupe de ochi, ca scolarii se se scota intro ore in aeru liberu, si acolo jucandu-se se respire aeru curatu; ca copiii slabi si seraci de sange se nu se silesca asiá tare la invetatura, ca cei sanetosi. Se scie invetatoriulu si educatoriulu, ca *creerulu* este acela organu, care in scola cere cea mai mare atentiune, si pentru ceea se ia sem'a la marimea lui, la nutritiunea lui si la fritatiunea lui. Ce atinge marimea si resiedinti'a creerului, apoi ea ajunge cu decurgerea anului alu 7-le acelu gradu, care face pe copilu capace pentru invetamentu. O mai timpuria, serioasa ocupatiune a creerului, cuprinsa inca in dervoltarea sa materiala, strica totu deun'a atatu trupului intregu, catu si creerului. Seraci'a de sange ce se ivesce la multi scolari, are temeulu seu in pre matur'a mergere la scola; tocmai asiá casi morbos'a iritatiune si slabitiune a creeriloru esita din multa iritatiune la copii si la crescuti. Creerulu se impedece cate odata in crescerea sa potrivita si prin timpuria intarire a capetinei, si atunci remane creerulu ca si capetina, mai alesu in partea de nainte, pre micu, si nu pote desvolta nici la celu mai bunu invetamentu ceea activitate spirituala, ca si unu creeru bine crescutu. La astfelu de capete mici trebuie se aibe invetatoriulu o deosebita atentiune, ca se scie tracta cu ele. Unu creeru seracu de sange si reu nutritu se manifesteza prin o iritatiune seu lenevire contra naturala si nu se silesce nici odata asiá de tare ca si creerulu bine nutritu si potintiosu. Invetatoriulu pote conchide la unu organu alu spiritului astfelu seracu de sange, daca copilulu peste totu e reu nutritu, si are semnele seraciei de sange, adeca: fatia palita, de pamentu, buze albastre, ochi cu cercuri venete, slabanogia s. a. Dreptu acea invetatoriulu pururea se tiena naintea ochiloru ceea macsima: Precum nici o frundia pe arbore nu este asemenea cu totulu alteia; asiá de neasemene sunt si copiii unei clase. Si daca elu nu e unu morosu pedantu, tocmai acesta lu radica si re-creaza. Astfelu de clasa infloresce ca unu campu de primavera, care ni farmeca miu de flori felurite naintea ochiloru nostri, cari la o lalta facu o amicabile icona in creatiunea ddiessa! Educatiunea morale trebuie indreptata intr'acolo ca copilulu se face seu se intrelese ceva din stim'a lucrului, era nu pentru lauda seu de frica, ca elu mai departe se fie paditu de o ambitiune destorta de rang, de demnitate seu de avutia, cu care aru fi inestratu parintii lui, se nu se dede la bani, caci Seneca dice: Bogati'a parintiloru o pote ave copilulu naintea ochiloru, dara nu in mana. —

Invetatoriulu se ese cu scolarii sei afara la campu, unde va afla erari o scola fresca, o scola in frumsetiata cu flori pestriie cu paraie susuratorie, cu paduri umbröse, si aci va pote descepta in scolarii sei cea mai frumoasa disputiune pentru o moralitate solida si duratoria. Acolo se li arete paserile cele cantarete cari de o parte sterpesu omidele si muscutiele pusititorie de paduri si de cerealii si aducu celu mai mare folosu in economia, era de alta parte invia natura prin cantecele lor cele melodiöse, se le arete cuiburile lor, si se le spuna catu de reutatosu lucru este a strica cuiburile acestoru cantareti fresci, a scote puistorii loru din ele si a i chinu a le sterpi si prinde in timpulu inmultirii lor. Aicea se numera totfelulu de pitigoi, de fringile (fincu) de ciocnitie, de pitulice, de vrabii, pirule, codabature, privighi-

tori, presure, catieritori, riguleti (pantierusi) canebice, stigletiu, inaritie s. a.

Daca scola prin educatiune si informatiune amesurata va sci se imprietenesca copiii cu lucrulu astfelu, ca acest'a se nu li apara ca unu reu necesariu, ca unu desgustu neincun-giuraveru, ci ca unu obiectu alu placerii, unu lucru care ese de sub numelo loru si din voi'a loru si i face de auctorii lui le face si mare bucuria si i lasa se esperie, ca lucrulu demnu de omu nu este sarcina, ci o placere, o des-fatare. — Mai departe daca educatiunea si in-formatiunea au se prospereze, apoi lucrulu celu mai necesariu e ca ele se tiena o strensa lega-tura intre cas'a parintesca si intre scola, caci numai asi se voru respipi prejuditiile, neincere-derea, certele si neintielegcrite ce inca dom-nescu intre invetiaterii si parintii copiiloru, si parintii voru castigá midilóco pentru sprigini-rea invetiamentulu scolasticu, si astfelu va cresce interesulu loru pentru scola cu atat'a mai securu, cu catu acesta legatura va fi mai strinsa. In fine trebuie se amintimu si ace'a ca desí dorulu celoru onesti parinti este a vedé copiii sei cultivati in ómeni cu virtute, utilizatori membri ai statului, cari se folosésca patriei prin activitatea sa si se-si castige demnitae, — totusi implinirea acestui doru nu aterna atat'a de la vointi'a si nisiintiele parintiloru si ale invetia-toriloru, ci de la acele legi dupa care procede natur'a, netiermuru (acesta domnitória a bu-nuriloru trupesci si spiretualu) la impartirea loru, pre cumu vediuramu in cele descrise mai sus.

Gresielele ce se comitu in etatea acést'a sunt: pre tempuri'a manare la scola, pre multe óre de scola si de privatu, pre multe si nepo-trivite ocupatiuni scolastice, siederea incovaiata, indelungata mai alesu in scaune fara radimu, lips'a recrearii si miscarii, aerulu stricatu si rece in scola, nutrimentu putienu si nesatiosu, pedépsa falsa, remunerare si laude nepotrivate vestminte inguste, mai alesu la fete etc.

Dupa ce s'a finitu etatea acést'a feciorii se facu juni si-si cauta vocatiunea sa séu in scóle mai inalte séu in deosebite ramuri ale in-dustriei, economiei si comerçulu, éra fetele remauu cea mai mare parte lasate in voi'a Pro-vedintii, se-si caute de capulu loru. Deci cuge-támu ca nu vomu gresi daca vomu aretá ca *vocatiunea* femeiei este tripla, caci 1-ia ea are se ingrigésca de economi'a casei, fie acea mare séu mica; 2-a ea are se conduca educa-tiunea copiiloru, ca mama séu sora, ca rudenia séu crescatória de specialitate; 3-a are se fie unu medulariu alu unui cercu sociale si ca acest'a se-si imple loculu de la celu mai ingustu fidelu cercu alu familiei pana la celu mai largu cercu alu societati mari. Fiesce-care positiune de vo-catiune cere spre drépt'a ei implinire o core-spondiátória cultivare, adeca insusirea unoru cunoscentie si capacitatea de a le intrebuintá dreptu. — Spre portarea unei economii de casa, corespondiátória scopului se ceru cunoscentie despre poterile naturii si despre procesele naturii tocmai asi de bine a celoru ce se ma-nifestéza afara, casí ale a celora ce se ma-nifestéza in lontrulu corpului omenescu, cari la ispravile economiei casnice au a seluá in bagare de séma mai la totu momentulu precum la pro-ducerea caldurii si a luminei, la alegerea, pre-pararea si sustinerea medilóceloru nutritórie, la dejudecarea aerului, temperaturii, locasiului, vestmintelor s. a. Ca se póta conduce dreptu o educatiune fisica si spiritala a copiiloru ame-surata naturei se cere o cunoscentia a corpului omenescu intr'ata'a in catu prin acést'a se póta pastrá sanetatea, incungiurá bólele si oprí in latirea loru, pastrá si cultivá dreptu organulu pentru activitatea spiritala. — Femea ca aso-ciata, ca consóti'a barbatului si ca unu medu-lariu alu unui cercu de familia, trebuie se scie din acea ce se intempla in lume, din cea ce ocupa si intereséza pe barbatu, baremu atat'a in catu se aiba intielegere despre ea si se se intere-roseze de ea. O dama cultivata are se fie despre obieptele ce se confere in societati mari, des-pre interesele generali ale vietii, ale culturai, ale omenimeii, baremu atat'a informata, in catu si de nu va dá ea insasi o judecata despre ele, se póta totusi luá parte cu spiretulu ei, cu sen-tiamentulu ei.

Ea trebuie dara se aiba baremu nisce concepte generali despre acea ce a produsu si nisuitu spiretulu omenescu in arta, sciintia, ne-ravuri, descoperiri, inventiuni s. a. — La casti-garea acestoru cunoscentie despre natura si po-terile ei, despre cultur'a omenesca si rezultatele ei, nu e de a culege o masa de astfelu de cunoscentie si a-si indopá memori'a cu ele: ci

numai putiene inse alese, intielese si bine apli-cate idei despre ace'a ce este necesariu a sci si a poté. O dama cultivata se nu fie invetiata, ci se aibe o cultura interna, o adeverata cultura a sufletului si a inimii, in locu de desur'a me-moriei si a mintii, si in acést'a sta adeverata si sengur'a rationala emancipare a fameiloru. Ar fi dara a ne ocupá si cu acea idea, ca fire-ar oportunu si de doritu, ca barem unele din fe-tele nóstre si barem acolo unde acést'a ar fi cu potintia si cu spese mai usóre, se asculte niste prelegeri populare, firesec dupa ce au crescutu din verst'a scolaria, si au capetatu óresi cari cunoscentie in scola, din antropologia cu deos-bita privire la desvoltarea spiretualu si ferice a copilului. Din geografia, istoria mai vertosu a patriei, din sciintiele naturali, din fisica cu astronomi'a popurala si din chemia, ca famea se scie d. c. pentru ce se móie carnea prin ferbere, ce procesu se nasce aci; pentru ce fasolea, lin-tea si mazerea nu ferbe cu apa tare, si daca puni putiene potosie apoi ea ferbe s. a. Noi chiamámu dara atentiunea asociatiunci feme-iiloru din Brasiovu si a asociatiuniloru nóstre din Transilvani'a, Arad, si Bucovina, asupra acestui obiectu, si óre nu s'ar poté tiené astfelu de prelegeri in Brasiovu, Blasiu, Aradu si Cer-nauti, unde póte ca s'ar afli profesori cari bu-curosii s'ar ocupá cu atinsele obiecte de sciintia in favórea rezultatului ce aru urmá din ele pentru seculu nostru frumosu inse totodata póte si neglesu si crescutu numai de straini. —

Incheiamu articululu acest'a cu acea ob-servare, ca am dorí se avemu mame de familia astfelu precum le a zugravitu Napoleone I candu o dama la masa i a facutu elogia dicendu: „Ce mai póte omulu fi pe lume, daca nu e generalulu Bonaparte?“ — si acést'a i-a respunsu: „Madama! póte fi o buna mama de familia. Spre acést'a inse nu se cere putienu, ca o mama de familia buna are se iubésca cas-nici'a si se dedé fetele sale — daca are — la ea; ea trebuie se dec prunciloru in tóte unu esemplu bunu prin cuventu si fapte. Limb'a se si-o tiena infrenata, ca se nu atinga onórea al-tor'a cu o duóre veninósa, ca copiii ei usioru ar urmá esemplulu ei; ea trebuie se umble bine cu servitorii si servitóriele, ca se nu li ca-siune amaratiune, ce usioru ar aretá reactiuna-rea a suprá copiiloru sei, de óra-ce servitorii nedreptatea ce cugeta ca li se face, o lasa a suprá copiiloru si prin acést'a se descépta, nu-trescu si crescu pasiunile in copii. O mama de familia care ori-ce negiobía a servitoriloru, ori ce gresielá, vre se o diréga prin predici lungi de pedépsa cari le asculta si copiii, acea nu va avé se se mire daca insisi copiii ei se voru portá fatia cu dens'a certandu-se, impugendu-se si crudu.“

Langa Sibiu in 5 maiu n.

In dilele trecutu se latí ca schinteia elec-trica scirea ca doi dintre cei mai vediuti bar-bati ai nostri din partile Ungariei, domnii de-putati natiunali la diet'a din Pesta, Antoniu de Mocioni si V. Babesiu s'ar afli ca óspeti in mediloculu nostru, anume in Sibiu. Cei ce cu-noscemu neobositulu zelu si sollicitudinea ne-dormita a acestoru barbati in causele nóstre comune, si cei ce de unu tempu in cóce obser-varamu spiritulu si tonulu Albinei, organu-lui prin care ne-am dedatu a ne informá des-pre intentiunile si direptiunile acestoru ilustrí premergatori ai nostri, combinaramu numai de-catu, cumea acesta supriindiatória vediuta nu póte fi fora scopuri mari si taiatórie adancu in situatiune. E lucru pre naturalu deci, ca ne in-teresaramu si petrecuramu acestu evenimentu cu tóta atentiunea si totu respectulu ce i se cuvine. Dar venerabili nostri óspeti, vr'o cincí dile, catu petrecura in patri'a nóstra, pre putienu tempu avura de a ni sacrá si nóa natiuna-listiloru mai de rondu apoi si in discursurile cu noi observara o reserva — ne mai pomenita in partile nóstre, cu care noi pe aici numai de aci inainte va trebui se ne impretenimu, si ce eu celu putienu nu mi-o sciu splicá, de catu din delicateti'a referintieloru si — póte nede-stul'a incredere in persóne. *) Ni s'a spusu, re-petitú si éra repetitú, ca impregiurarile pre-findú cu imperiositate din parte-ne — unu tactu politicu mai bunu de catu pana aci, pre-tindú intréga intieleptiunea nóstra, pretindú cea mai buna si mai completa armonia intre

*) Pisic'a cu elopotu nu prinde síoreci. Cei ce cugeta si lucra, n'au multu timp se vorbésca: se ne de-dámu a precepe mai multu din fapte, de catu din vorbe, si — ne vom insielá mai putienu. Red.

noi, o rabdare si privighiare mai intensiva, o alipire mai credinciósa si mai devota catra cunoscutii cei mai probati si mai practici condu-catori, si peste totu mai putien vorbe, dispute certe, si — mai multe sacrificie.

Altmintrelea incatu pentru scopulu prin-cipalu alu venirei suslaudatiloru domni in par-tile nóstre, amesuratu privintieloru de reserva si cautela, ce mi s'a recomandatu, cauta se me marginescu a reportá astadata in scurtu numai urmatóriele:

Ajungendu ilustrii nostri óspeti marti dupa pasci in Sibiu, numai de-catu mersera la Esc. Sa. parintele metropolitu b. Siaguna, unde petrecura pana tardiu nótea; mercuri demancti'a plecara spre Blasiu, de unde retor-nara atreia dí, adeca vineri pre la una óra du-pa médiadi. Cei ce avura ocaziune a vorbí a-cusi cu domniele loru, aflara pré lesne, cumea in Blasiu au intempinatu despusetiuni deplinu multiamitórie; eu inse-mi am nainte-mi o opi-stóla de la unu barbatu de tóta increderea de acolo, din care afli, cumea pré stimatii óspeti desi cu totulu pe neaseptate sosira in Blasiu, in absinti'a metropolitulu Siolutiu, care se afli patru óre de parte la domniulu Springu, dar prin estafeta insciintiatu, numai-de-catu re-torná a casa, — fusera de tóte partile pré bine primiti si se intielésca in tóte catu de bine si amesuratu impregiurariloru. Curendu dupa re-sosirea in Sibiu i vediuramu pe ilustrii nostri óspeti rapedindu-se érasí la metropolitulu Si-a-guna, de unde éra numai tardiu nótea retor-nara la otelulu „Bucuresci.“ Ieri, sambeta, avura — precum nise spunc — a treia confe-rinti'a cu Esc. Sa; éra la siese óre de séra ple-cara cu diliginti'a postei catra Aradu. — Obie-culu principalu alu acestoru intalniri — credu ca scimu cumea nu póte fi altulu, de catu *in-cercarea d'a medilóci apropiarea si re-staurarea solidaritatiei natiunale între Blasiu si Sibiu*, ale caror'a lipsa neaperata si necesitate, o sentiesce si doresce adancu tóta romanimea.

Catu va fi succesu pré demniloru nostri natiunalisti Mocioni si Babesiu a ajunge séu naintá atiasulu scopu mare si loialu, — nu suntemu in stare a spuncu cu securitate; atat'a inse scimu, ca calea la scopu e — *pregatita si deschisa*, si pedeele cele mari, celu putienu cele batatórie la ochi — delaturate. Ca po-sitivu ni s'a spusu, cumea Escelentiele Loru, pré santitii domni metropolitu ambii in aseme-ne mesura sunt petrunci de gravitatea tempului ambii recunoscu necesitatea de cea mai strinsa contielegere si solidaritate, éra in inim'a loru neci unulu nu póta sentiulu maniei si urei; — diferentie principali in tienta, neci ca au existatu vre o data, desbinarile au fost in po-litic'a pasirei, éra aci apoi s'au mestecatu, fora cale, patim'a si personalitatile. Observámu ca „Telegrafulu R.“ incepú a intoná totu mai multu cuventulu dulce alu pacei si indulgin-tioi; suntemu convinsi ca „Gazeta Tr.“ va precepe a dá resunctulu ce l'ascépta si doresce natiunea, si neci o fóia nu se va mai face or-ganu de banuiele, prepusuri, invinuiru nema-ture, interitatórie si vatematórie. Asié cu aju-toriulu lui Ddieu si prin intielépt'a conlucrare a celoru mai buni si mai demni fi ai natiunei — sperámu ca nu ne va nemicié crís'a in care ni s'a bagatu caus'a fora voi'a si vin'a nóstra. — Cuvintele cu cari s'au despartitu ilustrii no-stri óspeti, Mocioni si Babesiu de catra noi, au fostu: „sperantiele ce-am adusu cu noi, le ducemu indoite.“ Aceste cuvinte suntu manga-iaresca nóstra.

Nu ne indoimu in fine, ca domniele loru vor fi afluatu catva tempu a se ocupá si intielege cu Esc. sa metropolitulu Siaguna si inprivin-ti'a causelorú nóstre desolate ierarçice, in pri-venti'a unui sinodu atatu de multu doritu si aseceptatu pentru organizarea metropolicii, dice-selorú, causelorú scolare si fundatiunali etc. De-ar dá bunulu Ddieu se vedemu catu mai curendu rezultate!

Pesta 10 maiu.

(+) Deakistii au invinsu, — candidatul loru M. Szentkirályi fu alesu de primariulu capitalei. Partisanii sei potu fi multiamiti de-o camdata, caci au si fostu neobositi, numai ca se demestre Europei, ca in capital'a Ungariei de-mocrat'a nu póte ajunge la potere. Guvernulu firesec ca se falesecu cu acést'a, pecandu dieu, noi nu amu intielesu in ea, cumea lumca civi-lisata si stimatórea vietiei constitutiunale aru fi aplaudatu cu sinceritate vre-unu actu, prin care s'aru demustrá, ca s'a eluptatu o victoria prin

caderea democratiei. — Deci nu conturbámu bucuri'a acestoru ómeni, amintimu numai, cumea marele Deák sub totu decursulu restauratiunei a fostu de fatia si a indemnatu pre ómeni, ca se se alature la partid'a sa si s'a espresu cumea *trebuie* se fie alesu Szentkirályi cu o ma-joritate de celu pucinu dóce a treia parte, — dar indesiertu caci asta dorintia nu li s'a potutu implini. Szentkirályi a avutu 2600 de vo-turi, éra Vidats 1350; — apoi partid'a lui Vidats se plange ca la votisare s'au comisu multe nelegiuri si contra acestor'a au si prote-statu si au reclamatu la ministrulu de interne, inse firesec ca in desiertu. — De jude primariu fu alesu Agorasto, unu macedo-romanu. Astadi se tienne cursulu cailoru, la care voru fi de fatia si Majest. Loru imperatulu si imperatés'a.

Scirile sosite de prin comitate nu suntu pré imbucuratórie. Insesi foile magiare se plangu, ca mai pretutindene a jocatu rola mare nepotismulu si adoratiunea órba a aristocratiei, fara privire la capacitate si caracteru.

Apoi noi din punctu de vedere natiunali, abunaséma inca mai multu avemu se ne plan-gemu. — Scimu bine, ca comitetele alegatórie suntu formate spre deplin'a multiamie a ma-giariloru, — afara de vre-o dóce comitate, pre-tutindene ei suntu in majoritate, — apoi nu ne mai mirámu, ca romanii suntu considerati numai — din gratia. — Dorere ca romanii nu pasiescu mai cu multa energi'a si solidaritate, candu se-si apere drepturile loru, ci séu se desbina ei intre sine, séu se aréta ca suntu „loiali si iubitori de pace.“ — Asié audimu, ca in comitatulu Cara-siului, unde romanii suntu domni si stepani-tori, de primulu vice-comite s'a alesu magiarulu Makay, éra de alu doile v-comite A. Vladu, bravulu deputatu romanu. — Romanii abuna-s'éma au voitu se fie marinosi, cu tóte ca dóra nici magiarii n'au avutu atate pretensiuni, ca romanii se-si sacrificie dreptulu loru, numai ca se póta traí in pace.

Amu salutá cu sinceritate astfelu de fapte loiale, daca amu observá vre-o reciprocitate si din partea magiariloru din comitatele unde ei suntu in majoritate, dar noi vedemu ca se in-templa ceva cu totulu din contra. Asié in co-mitatulu Biharei, unde diumatate din locuitori suntu romani, — nu e destulu ca comitele su-premu e magiaru, si inca ce magiaru, numai inca mai alegu si doi vice-comiti totu magiari si abii alu treile vice comite a potutu fi unu romanu loialu — din gratia. — Se fimu loiali unde e de lipsa ca se fimu loiali, dar a se de-giosí si inchiná pana la pamentu nu e loiali-tate, ci — slabitiune, crima contra demnitatiei natiunei!

Chiaru in momentulu acest'a primimu o telegrama din cottulu Torontalului. In a-cestu comitatu suntu 70,000 de romani, 120,000 de serbi si vre-o 30—35,000 magiari, nemti, bulgari etc. — Se vedemu dara si aici cumu s'a luat in consideratiune principiulu de egalitate si fratieta? — Ni se spunc ca publiculu a fostu eschisu din adunarile alegatórie, asiá dara nici martori n'au potutu fi in — adunarile *publice*?

Apoi nu ne mirámu, daca vedemu ca pe langa comitele supremu magiaru s'a alesu si de vice comite unu magiaru, alu doile e unu serbu si alu treile e — romanu? ba nu, ci éra — magiaru. De notariu primariu dóra ro-manu? ba nu, ci totu — magiaru.

Romanii din acestu comitatu abunaséma se voru desceptá cu intristare, vediendu ca dreptele loru dorintie suntu atatu de neconsi-derate. — Dóra nu se afla barbati apti intre romanii torontalieni, cari se fie apti pentru ocu-parea posturiloru mai nalte? — Multiamita ceriului suntu si in acestu comitatu romani escelinti, — noi scimu ca domnii Vicentiu si Ladislau Bogdanu posedu tóte acele calitati, cu cari se potu falí cei mai renumiti magiari, dar spre nenorocit'a *norocire* a loru — suntu *romani*!

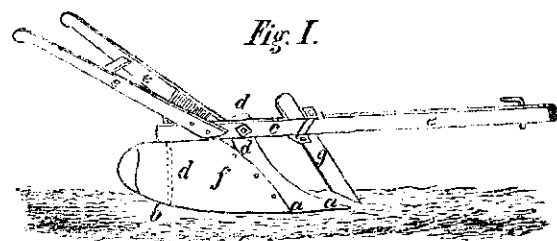
Aseptámu cu interesu informatiunile mai de aprópe despre alegerea diregatoriloru mai mici.

Responsu

corespondintelui din Fagarasiu in „Korunk“ nr. 51.

3—4 unguri nemesi peteciti din Faga-rasiu, pre cari pentru curiositatea publicului voimu a-i descrie mai la vale, de nou s'an arun-catu cu fur'i'a unei fiere selbatece asupra fun-ctiuniloru publici romani de aici, credindu in neghiób'a loru orbia, ca dóra tandem aliquando

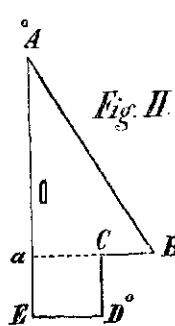

Dându-nr. 100 acestui diuaru desluciri mai deapropo despre acelu momentosu instrumentu din man'a economului de campu, că ce este aratrulu, din punctu de vedere mechanicu; éta se ne deprindemu aci catuva cu privirea mai de apropo a partiloru singuratece din care consta acestu instrumentu, cari parti se pot vedé in Fig. I cea aci alaturata, si semnata cu literele a. b. c. d. e. f. g. care suntu:

- Ferulu latu alu aratrului (plugului)
- Talp'a aratrului
- Grindeulu
- Stelpulu s'au grumadiulu aratrului
- Córnelu aratrului
- Scandur'a restornátore de brezde, altcum numita si neteditoriulu aratrului si
- Ferulu lungu alu aratrului.

ad. a. Ferulu latu a aratrului este partea cea mai essentiala, acestei unelte economice, elu

este unu feru de figur'a II din carea unghiulu A B C a este menitu ca fiindu trasu cu latulu seu pe bub pamentu, se taie acelu brezd'a pamentului in latime orizontala, éra prin acestu feru a aratrului in talpa. Dand acesta cunosciinta despre ferulu aratrului, carea si altecum credemu că va fi pe deplin cunoscuta fiesce carui carele numai candva a privitu mai deapropo unu aratru, avemu de adaugatu că nu este totu atat'a fie ferulu latu a aratrului ori catu de lungu, séu catu de latu, ci cu privire la triunghiulu A B a este de comunu usuatu ca fiindu latimea B a de 12 policari, se i fie naltimea A a de 22 de policari. In figur'a cea din susu, Fig I ce reprezenta aratrulu intregu, ferulu latu sta la loculu celu cu literele a a insemnatu.

ad b. Talp'a séu baz'a aratrului, este acea parte acestei unelte economice, care este menita se fie trasa pe pamentu, portandu naintea sa ferulu latu alu aratrului, si in carea de dupa datin'a cea mai latita pe sate, in aratrele facute de manele tieraniloru se asiadie ferulu aratrului in grumadiulu C D E a fig. II. acesta talpa debue se fie destulu de tare, ca in acea si ferulu aratrului destulu de bine se se póta asiedia; totu in acesta talpa, si adeca in laturea ei cea drépta este aplicata si scandur'a restornátore de brezde adeca neteditoriulu.

ad. c. Grindeulu aratrului este acea parte inca essentiala a aratrului, vedi c e fig. I in care pe dóue locuri se intaresce talp'a aratrului, acestu grindeu servesco de midilocu ca in aratru séu midilocu prin rotila, séu nemidilocu in petulu h fig. I se se póta aplicá poterea tragátore a viteloru. Form'a grindeului esteséu drépta precum o vedemu in fig. I; séu si strimba.

Din mai multe pareri ce le amu auditu despre construarea aratreloru, form'a grindeului cea drépta esto si cea mai usóra de facutu, si cea mai buna la aratura.

ad d. Stelpulu séu grumadiulu aratrului este acea parte, prin care talp'a, cu ferulu aratrului dinpreuna se léga cu grindeulu, de la acestu stelpu se cere se fie destulu de tare, ca se póta face legatura poternica intre talpa si grindeu. Dreptiunea grumadiului intra talpa si grindeu este dreptu in sus statátore, dar mai indatinata este catuva indereptu plecata, spre talp'a aratrului, dandu prin acest'a aratrului insusirea de a se viri mai usoru sub radecinele ierbureloru si a le scóte din loculu loru.

Acestu grumadiu alu aratrului este indatinatu a fi séu cu totulu incheiatu si nemiscaveru intre talpa si grindeu, séu intr'astu chipu construitu, ca de catra grindeu se aiba miscare libera in sus si in jos. Aratrele cu grumadiu miscatoriu in sus si in jos, au acea bunatate că potu da ferului latu din talp'a aratrului oca siunea de a patrunde mai afundu séu mai in fati'a pamentului. Vedi Fig. I d.

ad e. Córnelu. Se dice că dintre aceste numai unulu este parte essentiala a aratrului, adeca celu de la man'a drépta, care ducendu si

mintiun'a fiindu de atate ori buciomata, cuventulu adeverului va ragusi si asiá isi voru ajunge scopulu multu doritu.

Si care este acelu scopu maretiu alu acestoru ómeni mintinosi de profesiune?

Panea de tóte dilele ce le lipsesce!!

Se vedemu cumu voiescu acesti ómeni se seduca opiniunea publica.

In acea corespundintia se dice că acestu Districtu e cubulu reactiunei, si acést'a vine de acolo că plansorile loru de la 1861 incependu pana adi nici de Guberniu nici de privati nu au fostu ascultate.

Funcioniarii de acum'a cari cu sinceritate isi implinescu oblegamintelo in sensulu legiloru facia cu Guberniulu si cu poporulu suntu reactionari? si Corespundintii lui „Korunk.“ si „Kol. K.“ cari neincetatu agitédia poporulu in contra legiloru sustatórie, dara mai alesu a acelor'a ce privescu diferitele contributiuni, si acaror'a ocupatiune principale e cercetarea carciumeloru si fabricarea de mintiuni si publicarea loru in acele laudate diarie, nu suntu reactionari?

„V'au parasitu Gubernulu si privatiu diceti.“ Vedi aici aveti dreptate, dara pentru ce nu spuneti adevrat'a cauza? Acést'a e evidenta, ve cunosce tóta tier'a de nesce ómeni stricati de moralitate si perduti fora sperantia de indreptare.

Apoi spuneti insive că cu astufeliu de ómeni cum sunteti, cine se ste de vorba? Guberniulu Tierci?!! acest'a aru face bine daca aru ordená straportarea vóstra in cas'a nebuliloru.

Diceti mai departe că Capitaniu supremi romani de la 1861 incóec au numitu in servitiu totu ómeni ce au fostu serbitori, barbieri, ba unulu din ei acumu 19 ani érá pielariu.

Se presupunemu, desi nu e adeveru, că intre funcioniarii de acum'a s'ar aflá si de aceia care óre candu au fostu servitori ori si piclari, de vi place.

Daca cineva din cea mai de josu coliba prin merite si capacitate s'au radiecatu in viéti'a publica la rangu, e acést'a rusine? Dara aceea nu e rusine? că corespundintele au prapaditu o avere parintésca de 10 mii florini si acum'a spre rusinea lui si ocar'alumei umbra pre strada esindu-i perulu prin pelaria si degetele prin cisme?

Noi credemu că cea d'antaia e virtute, éra a dóua e degradare morala.

Mai departe se dice că vicariulu s'aru fi espresu in Casina cu oca siunea faimei despre designarea lui Hoszu de Capitanu supremu „vina ori Hoszu ori Teleky séu altulu, căci romanii in acestu Districtu voru formá maioritate si asiá voru aduce conclusu cumu va placé maioritatei,“ apoi adauge corespundintele că la acést'a fu ajutatu de alti functionari intre cari unulu aru stá in suspitiune de criminalitate.—

Daca voi pretindeti, ca comitetulu districtuale se-lu compuna maioritatea maghiara, cu tóte ca in Districtulu Fagarasiului nici macaru 3—5 nemesi unguri petecosu ca voi nu se afla, apoi in adeveru că prè justificata este dis'a vóstra, că Guberniulu si privatiu v'au parasitu. Sunteti voi intiepti si aveti ceva semnu de dreptate candu pretindeti minorisarea romaniloru in Districtulu Fagarasiului?

In privint'a suspitiunarii de criminalitate observamu pentru publicu acum'a numai atat'a că spre a aduce ceva suspitiune in contra acelu functionariu carele face atat'a dorere de capu s'au promis martoriloru 80 de mii fl. desdau-nare, martorii inse toti au deslarvatu acést'a infamia nemai audita in analele justitiei, si acum cei 3—4 si inca cineva au remasu rusinati.

Speramu că in scurtu vom poté dá publicitatii acestu procesu scandalosu. —

In fine cere corespundintele ca se se denumésca de capitanu supremu Teleky ori Mikes căci aici la graniti'a Romaniei pentru ei vedu periculu lasandu-se de Chefu unu romanu.

Teleky séu Mikes cari nu sciú limb'a poporului, se fie Chefu aici?!!!

Daca voi cereti astfeliu de absurditati apoi cumu poteti pretinde se nu ve parasésca Gubernulu si privatiu?

Convingeveti o data ca voi ati remasu de lume, ca de 19 ani dormiti si inca si astadi numai visulu vorbesce prin limb'a vóstra cea flamanda de pane. —

De óra-cc acesti ómeni scapatati cari striga pane! cu arme demne de caracteriulu loru adeca cu mintiuni s'au incercatu a suspitiuná in opiniunea publica pre Corpulu oficialiloru de aici, dati se ochimu mai de apropo aceste paseri ale noptei, caror'a nu li place

lumin'a adeverului; se semnalisamu numai vre-o cate-va fapte ale loru, care le scie totu natulu de aici si suntu acte publice, ce se potu luá si ceti ori si candu.

Éta cate-va exemple:

I. 1) Unulu ca curatoru alu maicei salo biserici au abusatu cu increderea, prapadindu 8000 florini in sunatori, a supra carei sume insemnate ca se scape de criminalu in urma cercetariloru consistoriali, pentru acea suma mancata au datu oblegatiune intabulandu-o pre cas'a socii sale, căci elu nu are nimica.

Prin acést'a dreptu că de criminalu au scapatu, dara óre fap'ta ca inmormentata este stérsa?

2) Ca advocatu inca in anulu 1854. au incasatu banii alodiali a orasiului 4000 fl. pre cari pana adi nu-i-a datu la cas'a orasiului, si pentru cari in desiertu fu de repetite ori provocatu.

3) Acest'a atat'a e de infuriatu nebulu, catu insulta pre cei ce nu suntu imbracati in haine unguresci, de exemplu nu de multu au insultatu pre unu Evreu onorabilu de aici publice pentru că pórtá cilindru indemandu-lu so pórté haine de moda unguresci, căci e lume unguresca. —

II. Altulu au avutu pana acum'a 3 muieri din cari dupa ce li-a mancatu averile 2. l'au paresitu, in anulu 1861 au venitu la Judecatoria aretare in contra lui pentru crima de rapire in daun'a unui cetatianu de aici cu numele O. L.

III. Altulu e care pentru necapacitate fu lasatu din servitiu, s'au facutu comediantu dara nefindu nici de aceea maistría capace dupa mai multe aventuri mari se întórse la Fagarasiu unde ésa dintr'una carciuma si intra in cea lalta si demanetiá dupace de jumetate i a trecut beti'a, serie corespontie la „Korunk“.

Acest'a este complice la aretarea de rapire sub N. II.

IV. si celu din urma ii intreec pre totf acestia, este corifeulu intre ei atatu in privint'a beticiu catu si la tóte inmoralitatile.

Mai antaiu este complice la aretarea crimei de rapiri Nr. II este aretatu nu de multu că au furatu unu portumoneiu de la unu amicu alu seu cu 30 fl. v. a., in care privintia curge cercetarea, pagub'a a rebonificat'o maica sa- cea multu cercetata pentru slabitiunile lui, mai departe este aretatu ca confapturiu la una bataie de mórté a unui finantiu nóptea pe stratele publice in care privintia curge cercetarea.

Au prapaditu tóta averea parintésca in sume insemnate, astadi i ésa perulu prin pelaria si degetile prin cisme, lucru la toti de aici cunoscutu.

Se imbéta catu ce capeta unu cruceriu in mana apoi bétu se saruta cu servitoriulu in carciuma.

Éta on. publicu cine suntu corespundintii lui „Korunk“ si „K. K.“ care se incéera se inegrésca pre functionarii de acumu si cari voiescu a luá frenele administratiunei Districtului, si la acést'a nisuescu cu atat'a a ajunge mai curendu, căci atat'a suntu de inecati in detoriiu catu nice camesia de pe ei nu mai e proprietatea loru, si in tóte dilele se póte deschide concursu a sup'r'a loru.

Protocolulu

directiunei asociatiunii nat. rom. din Aradu.

Siedint'a V

(ordinaria.)

(Continuare.)

45. Perceptorulu asociatiunei Dlu Emanuilu Misiciu reportéza despre starea casei, că: in martiu au incursu 80 fl. 30 cr. totu in acca-si luna s'au erogatu 75 fl. 45 cr. remane starea casei pe aprile

- nedisponibili 223 fl. 4 cr.
- disponibili 862 fl. 94 cr.

de totu 1085 fl. 98 cr.

Determinatu:

se ia spre sciintia.

46. Dlu Florianu Varga esactorulu asociatiunei, din cause familiare fiindu silitu a se indepartá pe unu timpu mai indelungatu, se róga a se substitui pe tempulu indepartarii sale prin altulu.

Determinatu:

Pe timpulu indepartarii Dlui esactoru Florianu Varga, se insarcinéza cu implinirea

agendeloru esactorale notariulu Ioane Goldisiu.

47. Fiscalulu asociatiunei Dlu Mihailu Besanu, face reportulu seu lunariu de la 10 martiu pana la 14 aprile a. c. ce

se ia spre sciintia.

48. Economulu, Dlu Teodoru Serbu reportéza despre erogatiunile de la 10 martiu pana la 14 aprile a. c. care facu de totu 24 fl. 18 cr. v. a. — ce

se ia spre sciintia.

49. Bibliotecariulu Dlu Paulu Draga reportéza despre starea bibliotecei de la siedint'a din urma pana adi in 14 aprile, si face cunoscutu, cumca Dlu Georgiu Ebesfalvay advocatu in Aradu au daruitu asociatiunei dóue carti, anume: „Julius Caesar története“ in dóue tomuri, si „A magyar társai élet“ unu tomu; mai departe junimea romana de la academi'a de drepturi si gimnasiu in Oradea mare au trimisu pe partea bibliotecei unu tomu din almanaculu seu beletristicu „Fenice.“

Determinatu:

Cartile primite se predeau bibliotecariulu spre inventare si pastrare, éra marinosiloru daruitori din partea acestei directiuni li se esprima multiamita protocolara.

50. Ioane Goldisiu notariulu reportéza despre implinirea agendeloru notariale curinte de la 10 martiu pana astadi; — ce

se ia spre sciintia.

51. DD. Mihailu Besanu, Teodoru Serbu si Ioane Goldisiu amesuratu decisului de sub nr. 12 referéza cumca au aflu localitate pentru directiune in tractulu II-lea din edificiuulu casei de pastrare, in care directiunea acést'a au avutu cortelu si in anii trecuti, — cu 160 fl. v. a. pe anu, care localitate ar avé preferintia facia cu acést'a de acumu, pentru că e in midiloculu Orasiului, si fiindu indemanateca de a se cercetá, siedintiele directionali s'ar poté tiené totu regulatu; pe langa acést'a, directiunea din sum'a preliminaru pentru cortelu ar economisá 40 fl. v. a. deci se propune, ca atins'a localitate se se subarendeze de la Dómn'a veduva Papp pe partea directiunei.

Determinatu:

Propunerea acést'a se primesce si fiscalulu asociatiunei Dlu Mihailu Besanu se inpoternicescu: ca cu terminu de la 1 maiu pana la 1 novemvre a. c. pe langa dreptulu de abdicere pe trei luni nainte in privint'a subarendarii localitatii amintite se incheie contratu.

52. Dlu Lazaru Ionescu reportéza despre starea casei asociatiunei, mostenite de la Iovu Cresticiu in Siri'a.

Determinatu:

Reportulu se ia spre sciintia: totu deodata dlu Lazaru Ionescu ca plenipotentiatulu asociatiunei se incredintéza facerea reparatiuniloru ce se voru aflá de lipsa la cas'a amintita.

53. Mihailu Lazarescu din Siri'a ca fostulu Vinceleriu alui Iovu Cresticiu, se róga ca se i se solvéscá din lasamentulu acestuia 13 fl. v. a. cari densulu pentru saparea unei parti din via a spesatu, fara ca se i se fi resolutu din partea reposatului.

Determinatu:

Suma de 13 fl. pe partea recurintelui Mihailu Lazarescu se asémna la plenipotentiatulu asociatiunei Dlu Lazaru Ionescu.

54. Fiindu din protocolulu siedintei de astadi mai multe speditiuni urgente —

se defige de terminu pentru autentificarea acestui protocolu diu'a 22 aprile nou a. c.

Fiindu de facia membri directionali: Presiedinte: Mironu Romanu.

Membri oficiali: Emanuilu Misiciu perceptoru; Florianu Varga esactoru; Mihailu Besanu fiscalu; Teodoru serbu economu; Ioane Goldisiu notariu.

Membri asistentu: Dr. Atanasiu Siandoru, — protocolulu siedintei a V ordinarii, tienute in 14 aprile nou a. c. s'au autentificatu.

Aradu 22 aprile nou 1867.

Mironu Romanulu m. p. dir. secundariu.

Ioane Goldisiu, m. p. notariu.

totuodata legatur'a sa prin grindeu pana la talpa aratrului, da economului aratoriu mediloculu de a tinea aratrul in direptiunea cea de lipsa, sau de a lu pota aduce in acea direptiune, dandu-i-se in decurgerea araturei ver-o smintela; alu doilea cornu a aratrului nu se tine atatu de essentia acestei unelte economice, de catu este pentru aceia pusu la aratru, ca economulu aratoriu se-lu manuduca cu mai multa comoditate. —

ad f. Neteditoriu, sau scundur'a ce restorna brézd'a, este un'a din cele mai de lipsa parti compunatorie a aratrului, si servece spre a restorna brézd'a de pamentu cea taiata prin ferulu latu si ferulu lungu, si fiindu ca scopulu celu de capatenie a aratrului este: de a întorce pamentulu, asiá dar pre langa impregiurari si altoum potrivite, acelu aratru este mai bunu, acarui neteditoriu mai bine restorna pamentulu, — si in capetu:

ad g. Vedi Fig. I. Ferulu lungu, asiá numitulu cutitu alu aratrului, este acelu articulu in aratru, care intarindu-se in grindeu, cu verfulu seu celu ce umbra in pamentu, croiesce brézd'a, acestu feru lungu a aratrului fiindu inplantatu in fati'a cea din jos a grindeului, se slobode sub acest'a pana la verfulu ferului latu. —

De partile essentiali ale aratrului se mai tinu inca si rótele mici, sau asiá numitulu caru alu aratrului, acarui scopu insasi denumirea aratrului ni o arata, fiindu ca de rótele aratrului se prinde poterea tragatore a viteloru.

Sunt si astfelu de aratre (pluguri) care in chipu de carutiu sau rofile au numai o róta preste carea jóca grindeulu, la care aratre poterea tragatore nu se prinde naintea róteloru, ci nemedilocitu in grindeu, altcum si prin rótele aratrului se da economului aratoriu unu medilocu la mana, de a tinea cu usiuratare aratru in direptiunea ceruta.

Economulu de campu celu aratoriu, si veri cine, care mai deapropo a privitu aratru lucratoriu pe siesuri, a debutu se véda, ca brézd'a de pamentu prin netezitoriu totu in partea drepta se restorna, si fiindu ca aratru cu un'a brézda merge nainte, éra cu cea lalta vine indereptu, asiá dar vedemu in capetulu fiesce-carei holde arate, ca unele brezde jacu in steng'a, éra altele in drépt'a; dar bine scimu, ca sórtea n'a puşu pe fiesce-care economu de campu in locu siesu, ci o mare parte a economiloru si romani au cadiutu acolo, ca din aratura pe costiele muntiloru se-si castige tinerea vietii, pe care locuri costii nu este cu potintia a face aratura intru acelu chipu, ca unele brezde se pice la dealu, éra altele la vale restornate, aici brezdele menite de a fi restornate spre dealu numai de catu dupa trecerea aratrului éra si ar intorce in vechi'a loru pusetiune; este dar de lipsa ca in araturele de pe locu costisii, brézd'a totu intr'o parte adeca spre vale se se restorne, spre care scopu este indatinatu, ca la capetulu fiesce carei brezde neteditoriu sau scundur'a restornatore totu de acea lature se se stramute, ca brézd'a se fie restornata totu spre vale. — Atatu despre aratru si aratura.

C. R.

VARIETATI

— In diu'a de 21 aprilu, pe candu se celebrá la Goli'a hramulu besericii Isvorulu Maicei Domnului, unulu dintre nebunii din ospitiu (institutu pentru nebuni) se suise pe casa. Ingrigitoriu ospitiului s'a spariatu vedendu-lu acolo si nu scia ce se facea pentru a-lu dá josu. — Unu altu nebunu se adreséza la ingrigitoriu, dicendu-i ca, daca i va dá portiune dupla de pane, elu lu va face se se pogóra; ingrigitoriu i-o promise. Atunci adresandu-se elu la nebunulu de pe casa, i strigá: „Mei, mei, dá-te jos de pe casa, ca taiu cas'a din radecina.“ — „Me rogu“, i response nebunulu de pe casa, „mai stai putienu ca me coboru in data.“ Si se si cobori. — Éca ca si nebunii potu folosi ceva, dice: „Gaz. de Iassi.“

— *Serbarea Pasciloru in Bucuresci.* In diu'a de Pasci, Mari'a Sa Domnitorulu a mersu in gala la sant'a Mitropolia spre a asista la oficiulu divinu ce s'a celebratu la óra una dupa mediulu noptii. Domnii ministri, domnii vice-presiedinti ai Corpuriloru-Legislative, domnii membri ai inalteloru curti de justitia si toti domnii oficiari in garnisona asistau la acest'a serbare. Liturg'a a fostu slujita de P. S. S. Parintele Mitropolitulu primatu incungiuratu de in-

altulu cleru. In momentulu candu P. S. S. cetia rugamintele afara din bisericu si candu esclamá: Christos a inviatu, s'a datu o salva de tunuri din Délulu Spirei. Potrivitu vechiloru traditiuni, sant'a evangeliu a santului Ionu a fostu stenografiatu si pe urma semnata de Domnitoriu si revestita cu sigilulu statului. Mari'a Sa a luat crucea in mana si o parte din asistenti a sarutatu-o. La esirea din bisericu, Domnitoriu a intrunitu in palatu la dejunu pe P. S. S. Mitropolitulu, pe domnii ministri, pe domnii vicepresiedinti ai Corpuriloru-Legislative, domnii presiedinti ai inalteloru curti de casatiune, de computuri, de apelu, domnii siefi ai corpuriloru si d. Prefectu alu Politiei capitalei, precumu si cas'a sa civila si militara.

Dupa dejunu, M. S. insotitu de cas'a sa militara si domnulu Prefectu alu Politiei capitalei a visitatu tote casarmelu din orasiu.

Luni 17. aprilu, M. S. a facutu o excursiune impregiurulu Bucuresiloru esindu prin bariera Botroceni a trecut pe la Vacaresci, Popesci, Leurdeni, Bobesci, Mór'a-Nanului, Caldarari si Panteleimon. In trecutul seu, M. S. s'a opritu prin sate privindu cu interesulu celu mai viu la jccurile tieraniloru. Pe la órele 7. jum. sér'a, M. S. a intratu in capitala trecandu prin Oboru, unde multimea l'a aclamatu cu entusiasmulu celu mai caldurosu. M. S. a statu aproape unu patrariu de óra in mediloculu popurulu si i-a adresatu la mai multi cuvinte binevoitorie.

„Rom.“

— Despre cunoscutulu ablegatu natiunulu serbu Dr. Milotic se vorbesce ca as fi prinsu si bagatu in temnitia, pentru ca s'ar fi aflata la densulu scerisori panslavistice.

— *Statulu ministeriului ung. de comerciu.* Elu este dupa „P. Cor.“ urmatoriu: 1. ministru cu salariu anualu 12.000 fl. si 2000 bani de cortelu; 1 subsecretariu de stat sal. an. 6000 fl. si 1000 b. de cortelu; 2 consiliari ministeriali cate cu 4000 fl. sal. si 600 fl. b. de cort.; 1 consiliariu de sectiune cu 3000 fl. sal. 400 b. de cort.; 3 consiliari de sectiune cu 2.500; 1 secretariu presiedintialu cu 2000 fl. sal. si 400 b. de cort.; 1 secretariu de sectiune cu 1800 fl. sal. si 300 b. de cort.; altulu cu 1500 fl. sal. si 300 fl. b. de cort.; 1 concepistu ministerialu cu 900 fl. sal. si 200 fl. b. de cort.; 3 cate cu 800 fl. sal. si 200 fl. b. de cort.; 2 adjuncti in conceptu cu 500 fl. sal. si 120 fl. b. de cort. — De la personalulu tecnicu: 2 in geniri superiori de cl. II cu 1800 fl. sal. si 300 fl. b. de cort.; 3 ingeneri de cl. I cu 1300 fl. sal. si 300 fl. b. de cort.; 4 ingen. de cl. II cu 1100 fl. sal. si 200 fl. b. de cort.; 4 asistenti de ingeniri de cl. I cu 900 fl. sal. si 200 fl. b. de cort.; 3 de cl. II cu 800 fl. sal. si 200 fl. b. de cort.; 2 practicanti de ingeniri cu 500 fl. sal. si 1200 fl. b. de cort.; unu supra inspectoru alu cáiloru ferate si a navigatiunei dunarii cu 2200 fl. sal. si 300 b. de cort.; 2 comisari de la ele cu 1300 fl. sal. si 200 fl. b. de cort.; 1 consil. tecnicu de computu, cu 2000 fl. sal. si 400 fl. b. de cort.; 3 oficiali de compt. cu 1000 fl. sal., si 180 fl. b. cort.; 2. cu 800 fl. sal. si 150 b. d. cort.; 2 cu sol. 700 fl. si 150 b. de cort.; 2 dto cu 600 fl. sal. si 120 fl. b. de cort., 3 dto cu 500 fl. sal. si 120 fl. d. cort., 1 vice-directoru la oficielu laterale cu 1200 fl. sal. si 200 fl. b. de cort., 1 dto cu 1100 fl. si 200 fl. b. de cort., 1 dto cu 1000 fl. sal. si 200 fl. b. de cort., 1 vice-directoru alu archivilu cuinsemu si alu bibliotecii cu 1200 fl. sal. si 200 fl. b. de cort., 1 portariu cu 400 fl., 2 servitori la oficiu cu 350 fl., 5 dto cu 300 fl. sal.

— *Cercasianii asiedati in Turci'a,* sunt nemultianiti, si s'au scolatu pentru a trece éra si in Rusi'a. 400 de familie au venitu pana la fruntarielu Serbiei.

Am publicatu in „Albina“ o adresa ce cati-va teneri romani de aici au trimisu Dñui G. Baritiu, apoi am publicatu observatiunile maioritati Tenerimii ce éra contra trimiterei de adresa. Nu multu dupa acea ni venira adresistii se li publicamu nise reflectari la observatiunile maioritati. Am refusat primirea cesteia din urma, pentru causele cari dacu li spunemu aci, nu facemu acest'a pentru acci teneri scolari, neci pentru molcomirea Concordiei ci numai pentru ca ne-a indemnatu unu voitoriu de bine alu nostru din Transilvani'a. Éca dar repetimu cum se confórma „Albina“ in primirea veri unei corespundintie seu altu ceva articulu:

„Albina“ n'a aretatu programu detaiatu ci a voitu se fórme unulu; prin urmare ea asculta cu imparialitate tote parerile;

ceea ce pretinde e ca acele se fie sorise in tonulu moderatiunei, intieptiunei si a seriozitati (precum am spusu in numerii primi, intieptiunei dámu antaetate supra celor late caracteristice);

pretinde ca se nu tréca marginile desemnate de lege, cáci espuncea in lucruri bagatele e ridiculositate.

Am sciutu din capulu loculu ca la asemene procedura divergintiele de pareri se vor ciocni adese, deci am datu purure locu si observatiuniloru personali. Daca cineva a fostu atacatu in fóia nóstra ori in alt'a, are dreptu a pretinde se-i dámu locu se respunda, dar nu póte pretinde ca responsulu se-lu primim in tonu mai necuviinciosu de cum a fostu ataculu, neci acea ca se-i dámu scusarei locu mai multu de catu ataculu, prin ce in veci nu s'ar fini polemiele.

Daca ataculu a fostu in alta fóia, scusarea numai atunci o primim la noi, daca a refusat' o acea fóia cu nedreptulu. Si atunci scusatoriului i concedemu si tonulu si loculu precum a fostu in ataculu din acea fóia.

Acum reflectarile adresistiloru le-am refusat pentru cuvintele ce contien: *malitia, orbia, patimasii.* Li-am aretatu si legea de presa care me impedece. Li-am spusu ca ei nu sunt indreptatiti la asomene tonu, de óra-ce anti-adresistii nu asié li-au vorbitu, cáci si a acestor'a am primit' o numai dupa o corectiune. Apoi la observari de cate-va sire, cum potu ei pretinde se li desehidu colóne intregi in Albina, se mi-ocupa atata parte din fóia cu polemii de ale scolariloru? Cerce Dumeloru a intrá in o societate privata cu asemene lucruri, si neci acolo nu vor fi primiti, cu atata mai vortosu in societatea mare, in publicitate.

Dumeloru inse n'au voitu neci se coréga, neci se scurte, deci n'am potutu primi a suprane responsabilitatea neci fatia cu legea de presa, neci fatia cu cetitorii, am trebuitu se respingemu, — a primit' o inse „Concordia“, ca asié se intarésca discordia între junimea scolara de Viena, imbiandu-le ocaziune a-si continua polemiele in publicitate, a improspeta in barbati natiunei fatal'a nentielegere. — *Marturisimú ca noi aci o precepemu pre „Concordia.“*

Acei scolari publicandu-si reflectarile in Conc. ne-au luat si pre noi in josu, apoi ne mai luá si redactiunea Concordiei, ei dicu ca tenerii de la Albina au atatu de putienu sentiu de dreptate si de onóre . . . . . „Albina“ inse nu póte sci cari sunt acci teneri, de óra-ce afara de unu omu mai junc, cei lalti cari partecipa in redigere sunt ómeni betrani casi parintii aceloru scolari. Éra dacu ei intielegu pre acelu junc, apoi a fostu numai unulu, si candu dumeloru totusi intrebuintieza pluralulu: teneri, ne supera, observandu smint'a in organelle vederei loru asié tenere.

Pentru cuvintele *dreptate* si *onóre*, dumeloru vor probá seu vor retrage, ca se nu remana calumnia.

Altmintre etatea nu multu cumpenesce. Am vediutu ca tenereti'a n'a indemnatu pre unii la modestia ca se nu pronuncia in publicitate *malitia, patima, orbia*, — in tocm'a precum pre altulu nu l'a sfitu betraneti'a se nu si arunce de motive: *magic'a, obrasnic'a* etc.

Altmintre pre noi nu ne supera tenerii, insine am fostu teneri, si am smintitu mai adese, desi póte nu tocm'a asié. Ei sunt de scusat mai vortosu ca au crediutu ca facu o fapta natiunala, dar au perditu din vedere ca chiar barbati binemeritatu caruia voira se-i face placere, nu va poté de catu se se supere vedendu asemene certe, precum li s'a spus'u acest'a la Albina.

„Concordia“ dice ca procederea „Albina“ n'are lipsa de comentariu, si totusi ea i face comentariu, va se dica: ca se contradice, si la acest'a cui se nu-i vina in minte trist'a rola ce duce bajazzo in comedia, a se contradice pana la evidintia, si asié a face si a se face de risu.

Conc. dice ca am tratatu adresa casi unu „anunciu“, dar „Concordia!“ asié se tractéza anunciule? Ca nu scii, nu ne mirámu, te-am vediutu publicandu „locuri deschise“ in corpuulu foii, antea varietatiloru, si totusi . . . ea ni dá sfatu, pare ca lumca a uitatu pre Cicerone: Ce sfatu póte se dee celu ce insusi are lipsa de sfatu.

Dice „Conc.“ De éra vorba despre o adresa trimisa la cutare poltronu, „Albina“ de securu nu o tractá astfelu. — Ne magulesce speranti'a ca asemene adrese catra poltroni se vor trinite numai Conc. spre publicare.

Redactiunea:

Consemnarea.

Binevoitoriloru Oblate in favórea Alumnului romanu natiunulu din Temisióra.

Dupa cum s'au publicatu in nr. 35 din anulu curinte a Albini, au incursu pana in ultim'a martiu a. c. 1720 fl. 88 cr., si s'au erogatu 388 fl. 52 cr., dreptu ce au remasu capitalu curatu 1332 fl. 36 cr.

Catra acesti'a au incursu:

1. Prin D. not. alumn. Gheorgie Ardeleanu de la: Nicolae Grozescu par. Belintiu lui 5 fl., si de la Ioane Ciocovanu d. Josefstadt 3 fl. la olalta 8 fl.

2. Din San-Mihaiulu romanu: De la Const. Jancu econ. 1 fl. si Eva Ciosa 4 cr. la olalta 1 fl. 4 cr.

3. Din Secusiji: De la Comunitate 5 fl., Const. Isfanescu par. 1 fl., Meletie Miculescu preot. 1 fl., Atanasie Desco not. com. 2 fl. Gheorgie Cacea econ. Adolf Löwenbach, Fr. Waldmann neg. si Ioane Brandieu doc. cate 1 fl., B. Löwenbach neg. 2 fl., Jurca Jorgovanu econ. 60 cr., Wilhelm Preisach neg., Isai Venetu jude com., Stef. Albota, Petru Isfa, Petru Siebu junior, Petru Paianu, Dim. Munteanu econ. si Damaschinu Margineantiu doc. cate 50 cr., Ios. Kaufmann neg. 40 cr., Hermann Weiss neg., Ioane Venetu si Pasou Barbosu econ. cate 20 cr., Iosefina Desco Domnisióra, si scolari: Maria Isfanescu, Olga Isfanescu, Danitia Isfanescu, Maria Desco, Mariutia Isfa, Hermina Brandieu, Persida Cacea, Ioane Venetu, Samuila Paianu, Dim. Albota si Gheorghie Cacea cate 10 cr., la olalta 21 fl. 80 cr.

Spre prevederea Alumnistiloru pe juniu a. c. s'au erogat. 40 fl.

Cu totulu dara au incursu de la 1 sept. 1866 pana in 1 maiu 1867: 1751 fl. 72 cr., si s'au erogatu: 428 fl. 52 cr., remane dara curatu: 1323 fl. 20 cr. val. austr.

Temisióra 1 maiu 1867.

Melotiu Dregheici m. p.

pres. prov. a com. alumn. in Temisióra.

Cursurile din 6 maiu 1867. n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	55-65	55-75
„ „ contributiunali	90-—	90-50
„ „ 1 óu in argint	87-75	88-—
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci)	83-—	83-50
Cele natiunali cu 5% (jan.)	70-20	70-30
„ metalice cu 5%	60-70	60-90
„ „ maiu-noi	60-10	60-30
„ „ 4 1/2%	52-50	53-—
„ „ 4%	47-—	47-60
„ „ 3%	34-75	35-25
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	79-10	79-20
„ „ 1860; 1/3 in cele intrege	87-—	87-20
„ „ „ 1/3 separata	91-50	92-—
„ „ 4% din 1854	76-—	77-—
„ „ din 1839, 1/3	141-—	142-—
„ banciei de credit	125-50	126-—
„ societ. vapor. dunarene cu 4%	86-—	87-—
„ imprum. princip. Esterházy á 40 fl.	85-—	90-—
„ „ Salm á „	29-50	30-50
„ „ cont. Palfy á „	23-—	24-—
„ „ princ. Clary á „	24-—	26-—
„ „ cont. St. Genois á „	21-—	23-—
„ „ princ. Windischgrätz á 20	16-50	17-50
„ „ cont. Waldstein á 10	20-—	21-—
„ „ Keglevich á 10	11-—	11-50
Obligatiuni deszarolnatoare de pament:		
Cele din Ungaria	72-—	72-50
„ Banatul tem.	71-50	72-—
„ Bucovina	66-50	67-—
„ Transilvania	66-25	66-75
Actiuni:		
A banciei natiunali	722-—	723-—
„ „ da credit	176-80	177-—
„ „ „ „	602-—	605-—
„ „ anglo-austriace	94-—	94-50
A societatei vapor. dunar.	473-—	474-—
„ „ Lloydului	174-—	178-—
A drumului ferat de nord	166-75	167-—
„ „ „ stat	207-—	207-10
„ „ „ apus (Elisabeth)	138-50	139-50
„ „ „ sud	209-—	201-—
„ „ „ langa Tisa	147-—	147-—
„ „ „ „ Leimberg-Czernewitz	177-—	177-50
Bani:		
Gallienii imperatesci	6-08	6-09
Napoleon'd'ori	10-31	10-32
Friedrichsd'ori	11-80	12-90
Suverenii engl.	12-85	12-90
Imperialii rusesci	16-60	16-65
Argintulu	127-32	127-75